

T. Bereczki Ibolya

Archívumdigitalizálás a Szabadtéri Néprajzi Múzeumban¹

A 2003. augusztus 26-án, a Szabadtéri Néprajzi Múzeum új igazgatási épületében megnyitott Néprajzi Látványtárban a berendezés első szakaszában 2308 tárgyat helyeztünk el. Célunk többszörös volt: egyrészt az itt látható tárgyaknak – többségükben bútorok, kerámiák, háztartási eszközök – jobb elhelyezési körülményeket akartunk biztosítani a múzeum jelenlegi műtárgyraktáraiban adottaknál. Másrészt szeretnénk volna őket a saját, és más muzeális intézmények kutatói számára hozzáférhetőbbé tenni. Harmadik célunk nyitás volt a látogatók felé: a múzeumi raktárak mélyén rejtőzködő, nem ritkán pusztán csak porosodó, rosszabb esetben pusztuló tárgyak gyakorlatilag nem léteznek a közönség számára, s mi ezen a helyzeten kívántunk gyökeresen változtatni.²

A Szabadtéri Néprajzi Múzeum

Az 1967-ben alapított Szabadtéri Néprajzi Múzeum fiatal múzeum, Magyarország második legnagyobb néprajzi közgyűjteménye. Eredetileg a budapesti Néprajzi Múzeum Falumúzeum osztályaként létrejött intézmény 1972 óta önálló. Szentendrén, festői környezetben fekvő, eredetileg 46 hektáros alapterület mára több mint hatvan hektárra bővült. Telepítési tervünk szerint kilenc tájegységben eredeti, áttelepített épületekben, településbe szervezve a 18. század második felétől a 20. század közepéig mutatjuk be a hagyományos falusi és mezővárosi kultúrát eredeti tárgyakkal, enteriőr-berendezésekkel. 2006-ra a kilenc tervezett tájegységből elkészült hat és fél, mintegy háromszáz objektummal. A múzeumnak évente 220 ezer látogatója van az áprilistól novemberig tartó hét hónapos főszezon nyitvatartási idő alatt. Télen is látogatható a Néprajzi Látványtár és a Skanzen Galéria. Bö évtizede dinamikus fejlődés jellemzi az intézményt: az új módszerek iránti nyitottság, a legkorszerűbb módszerek alkalmazása a közönségfogadásban, és mindezek mellett a muzeológiában, a tudományos kutatásban európai szinten is, a szabadtéri múzeumok körében jelentős elfogadottság figyelhető meg.

A múzeum gyűjteményei és a számítógépes nyilvántartás

Az intézmény jelentős eredményeket mondhat magáénak a műtárgynyilvántartásban és a gyűjtemények dokumentálásában. 1997-ben még 37 000 műtárgy volt a múzeumnak, 2006-ra, kilenc év

alatt ez több mint 57 000 leltározott műtárgyra nőtt. Ehhez azt is érdemes tudni, hogy általában a magyar múzeumok éves műtárgy-gyarapodási száma egy-egy múzeumnál nem szokta elérni a 100 darabot, néhány kivételtől eltekintve.

1990-től kezdve gyakorlatilag minden, a múzeumba bekerült műtárgyat szöveges adatbázisban dolgozunk fel. DOS alapú rendszerben, a Textar nevű adatbázis-kezelőben zajlott a munka. Ennek a kidolgozói és alkalmazói intézményünkben Ráduly Emil és Ládi László voltak. 2003-ban jelentős változás történt a számítógépes nyilvántartásunkban: az Ariadne/EMIR műtárgy- és gyűjtemény-nyilvántartó rendszert vásároltuk meg, annak SQL-es alkalmazását is. Az EMIR lehetővé tette, hogy gyűjteményeinket az interneten is hozzáférhetővé tegyük.

A Néprajzi Látványtár és a múzeum komplex digitalizálási programja

A 2003-as év mérföldkő volt a múzeum életében, amikor nemcsak új, a hazai muzeológia legkorszerűbb igazgatási épületét avathattunk fel, hanem egy különleges gyűjteményt is, a Néprajzi Látványtárat. Az első évben 2308 tárgyat helyeztünk el ebben a gyűjteményben. A speciális, a magyar közgyűjteményekben és a múzeumokban egyedülálló tanulmányi gyűjtemény, raktár és egyben

¹ A 2006. november 21-én Budapesten megrendezett DAT konferencián elhangzott előadás alapján.

² Részlet T. Bereczki Ibolya a kiállítás megnyitóját követő szakmai bemutatójából.

kiállító tér, valamint virtuális kiállítás is. 2003-ban az alsó szintet adhattuk át, és a következő év májusára készült el a kiállítás felső szintje. A 2308 tárgy, amivel a Látványtár indult, mára jelentősen változott az eredeti koncepcióhoz képest elsősorban azért, mert a kiállítás a mindennapi muzeológiai feldolgozó munka színterévé is vált. Az alsó szintet látogathatja a közönség, a felső szinten pedig muzeológusok és gyűjteménykezelők dolgoznak. Két tájegységet építettünk fel hat esztenő alatt, a *Dél-Dunántúlt* és a *Felföldi mezővárost*, és ennek a hatosztendős munkának a tárgyszáma közel tízezer volt, ennyi műtárgy került át a két tájegység állandó kiállításába. Mielőtt azonban elrendeztük volna őket az állandó kiállításokban, a Látványtár felső szintjét használtuk a már kiállításra előkészített, csoportosított, lefotózott tárgyak tárolására. A raktár másik traktusában helyeztük el a nagy méretű berendezési tárgyakat. Ugyanez a tér szolgált a tényleges kiállítás-rendezést megelőzően az enteriőrök modellezésére. Azon kívül, hogy virtuális kiállítás, raktár, valóságos kiállítás tanulmányi célra, ilyen szerepe is volt ennek a kiállítótérnek.

1. ábra Keresési szempontok a műtárgy-gyűjteményben

A virtuális kiállítás a Szabadtéri Néprajzi Múzeum www.skanzen.hu honlapján a Néprajzi Látványtár menüpontban hozzáférhető. Odahaza, éjszaka, kellemes karosszékekben ülve is tanulmányozható gyűjteményeink anyaga (1. ábra). 16 szöveges adatot lehet megtudni valamennyi, gyűjteményünkbe tartozó tárgyról. Ezek között az első a múzeumi tárgy leltári száma, ez az érvényes, a *Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma* (ma

Oktatási és Kulturális Minisztérium) által rendeletben előírt múzeumi nyilvántartási szabályzat szerinti azonosító. Ezt használtuk fel a digitalizálási technológiában, az adatbázisban kereshető adatokkal összekapcsolva: a tárgy, a leírás, a használat, a készítés, az anyag, a technika, a méret, a tárgy kora. A leírást minden esetben kisebb és nagyobb méretű digitális tárgyfotó kíséri.

Digitalizálási munkánk három évre szóló digitalizálási koncepció alapján kezdődött meg 2002-ben, ami új korszak kezdetét jelentette a múzeum számítógépes nyilvántartásainak történetében. A végrehajtást három évre terveztük, befejezése sajnos a pénzügyi források elapadása miatt elhúzódik, de mindezek ellenére jelentős eredményekről adhatok számot. A digitalizálást háromfázisúra terveztük. Az első a Szabadtéri Néprajzi Múzeum valamennyi gyűjteményének minden egyes darabjára kiterjedt. A Néprajzi Látványtár e gyűjtemény-együttesnek csupán egy része. A második fázisban a magyarországi regionális szabadtéri gyűjtemények és a tájházak műtárgyállományát készültünk feldolgozni, hasonló technológiával, mint amelyet saját múzeumunkra kidolgoztunk. A munka harmadik fázisa pedig a Kárpát-medence tájházainak és népi műemlékeinek hasonló módszerű és mélységű feldolgozása. Ennek a nagy ívű koncepciónak az erőforrásigénye mindeztidáig meghaladta az intézményen belüli lehetőségeinket. A technológiát sikerült kidolgoznunk, a saját múzeumunk gyűjteményeit mintegy 70-75%-ban digitalizáltuk. Ennek a munkának a saját erőből történő folytatása zajlik most. Megkezdtük bizonyos tájházakban, szabadtéri gyűjteményekben az ottani anyagok digitalizálásra történő előkészítését is, amely a koncepció második fázisa, illetve a határon túli hasonló intézményekkel is felvettük a kapcsolatokat.

A gyűjteménydigitalizálás forrásai és technológiája

2003-ban és 2004-ben a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumától 30 millió, az akkori *Információs és Hírközlési Minisztériumtól* 50 + 10 millió forintot nyertünk pályázat útján digitalizálásra, két alkalommal pedig 5 millió forintot pályáztunk az internetes megjelenítésre. Ezen kívül a megvalósításhoz szükséges pénzügyi forrásokhoz komolyan hozzásegített három sikeres távmunka-pályázatunk, az első évben két távmunkás munkahelyre, 2004-ben három távmunkás munkahelyre, majd 2005-ben ismét három távmunkás munkahelyre. Mintegy 6 millió forint értékben kaptunk bérre és

járlulékokra támogatást, a másik felét pedig az intézmény saját erőforrásként tette hozzá.

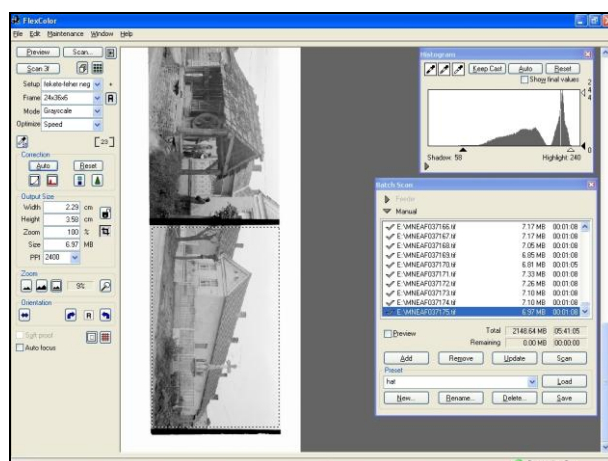
Tendereztetést követően a rendelkezésre álló pénzeszközökből szolgáltató igénybevételel végeztük el a digitalizálás mintegy 70%-át. A nyertes pályázó a *Bull Magyarország* volt, s a keretszerződés alatt a vállalkozással problémamentesen alakult az együttműködés. Ennek azért volt jelentősége, mert magunknak kellett kialakítanunk a műtárgyakra vonatkozó digitalizálási technológiát. A ma már Európa-szerte ismert és elfogadott szabványok 2003-ban itthon még nem voltak ismertek vagy elterjedtek, s nem nyújthattak fogódzót, támpontot, hogy miképpen végezzük ezt a munkát. Nem volt olyan előképünk, amely a múzeumi területre mintaként szolgálhatott volna. Mindemellett a nagy kihívást az jelentette, hogy a 90 millió forint értékű digitalizálási projektet még a hazai vállalkozások, de különösen a közgyűtemények esetében szokatlanul rövid idő alatt kellett megvalósítanunk. Végül olyan technológiát sikerült kidolgozni a magunk számára, amelyet más intézmények is hasznosítani tudnak hasonló digitalizálási programjaikban.

A digitalizálási projekt fontos tényezője volt a szoftver, az Ariadné/EMIR. Ez lehetővé tette ugyanis, hogy a múzeumi belső hálózaton meglévő adatbázisból generáljuk az interneten megjelenő digitális tartalmat. Gyakorlatilag egy munkafázis az adatrögzítés és adatbevitel, ami után már nem kell ismét bevinni a világhálón megjelenő adatokat. A digitalizálás teljes körű volt, nem válogattunk a leltározott tárgyak között, bár a digitalizálás menetrendjére prioritásokat határoztunk meg. A szoftver megfelelt az NKÖM 2002-ben kiadott, a muzeális intézményekre vonatkozó nyilvántartási szabályzata valamennyi feltételének. Ez a technológia lehetővé teszi az áttérést a leltározásban az elektronikus nyilvántartásra.

A tárgy vagy dokumentum digitalizálásánál a létrehozott fájlnev mindig tartalmazta az adott gyűjtemény nevének rövidítését – amely elfogadott a múzeumi nyilvántartások kezelésében –, és a leltári számot. A hagyományos leltári azonosítót megőriztük, ez a tárgyfotózásnál azonnali átnevezéssel valósult meg, és utána az adatbázisba való beolvasás már ennek alapján történt (2. ábra).

A digitális fotózásnál három képminőséget állítottunk elő. Az első a nyomdai megjelenítést A/4-es méretben lehetővé tévő 300-2400 dpi felbontásban, TIF formátumban. Ezt a képet archiváltuk DVD-ken és adatbázisszerveren. Az adatbázisba

pedig 300 dpi-ben nézőképként és kutatói képként, képjavítást követően került be az anyag.

2. ábra Negatív digitalizálás és átnevezés

A gyűjteménydigitalizálás eredményei

A digitalizálási projekt kétségtelenül leglátványosabb eredménye a Néprajzi Látványtár volt. A tanulmányi gyűjtemény legfontosabb célja, hogy a tárgyat és a tárgyra vonatkozó információt egyaránt hozzáférhetővé tegye, s a tárgyak közvetlen megfigyelésére, a személyes megismerésre is lehetőséget teremtsen, házon belüli és házon kívüli kutatóknak egyaránt.

A Néprajzi Látványtár anyagán kívül műtárgyállományunk 11 000 tárgyát is lefényképeztük a következő módszerrel: 2003 és 2004 telén, a kiállítások zárva tartása alatt valamennyi akkori állandó kiállításunk enteriőrének összes tárgyát beszállítottuk a múzeum raktárába, ahol a tárgyfotót elkészítettük róluk, a legnagyobb bútoroktól a gyufásdoboz méretű darabokig bezárólag. A múzeum tavaszi nyitásának idejére, április elejére visszakerültek a tárgyak a kiállításokba. 2003 telén a kiállítási tárgyak 85%-át dolgoztuk fel, a munkát a következő télen fejeztük be. Ezután az új állandó kiállításaink, a Dél-Dunántúl és a Felföldi mezőváros tájegység 10 000 tárgyáról is elkészült a tárgyfotó. Ma a Skanzen honlapján az 53 000 leltározott darabot számláló műtárgygyűjteményünk mintegy 44 000 darabjáról olvasható szöveges információ, ezek 50%-a digitális képpel együtt szerepel.

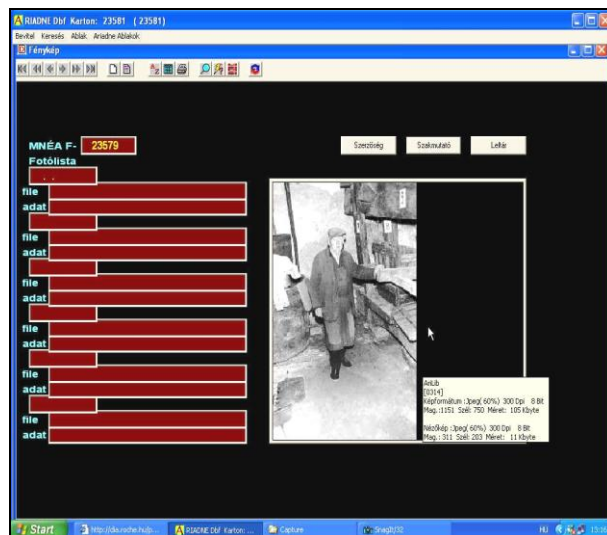
A pályázati projekt lezárása után saját erőből, saját technikával és munkatársaink közreműködésével folyamatosan végezzük ezeket a feladatokat, és szakaszonként történik az újabban bekerült képanyag beolvasása. A Néprajzi Látványtárba került

tárgyak szakmai revíziójára is sor került: ellenőriztük a tárgyra vonatkozó szöveges leírást, ha szükség volt rá, módosítottuk, kiegészítettük, ezzel is bővítve az interneten megjelenő információk tartalmát. A múzeumi szakemberek előtt nem ismeretlen az olyan néprajzi leírókarton, amelyen mindössze annyi szerepel egy tárgyról, hogy *mángorló, fa, faragott, ép*, miközben ha a kezünkbe vesszük a darabot, láthatjuk, hogy évszámos, felirata van, esetleg különleges a faragása, és állapota sem csak egyetlen szóval írható le. Ha pusztán a húsz-harminc éve sebtében leírt szűkszavú információkat adjuk közre, bizony elég keveset közlünk a kutatóval. A hiányos leírásokat tehát folyamatosan kiegészítjük, pótoljuk, bár a múzeum jelenlegi feszített munkatempójával, és nagy arányú kiállítás-építő munkájával párhuzamosan 40 000 műtárgy szakmai revízióját csak hosszabb idő, néhány év alatt tudjuk elvégezni.

A műtárgygyűjtemény digitalizálásának első fázisa a kiállításokon jelenleg szereplő, és oda kerülő tárgyak digitális fotózása volt, *ami befejeződött, illetve folyamatosan zajlik*; a még raktárainkban őrzött darabok digitalizálása pedig éves munkatervünkben meghatározott arányban, évente 1000-2000 darab feldolgozását jelenti.

Mintegy 75 000 darabot számlál *Fotónegatív Gyűjteményünk* (a *Magyar Népi Építészeti Archivum Fotógyűjteménye*), ezt teljes egészében szkenneltük, a Bull Magyarország által nyújtott szolgáltatás keretében 2003 telén. Egy igen nagy teljesítményű szkennerral, hétvégeken és két műszakban, reggel hat órától este tízig zajlott a feldolgozó munka. A szkennert gyártó cégnek feltűnt, hogy viszonylag gyakori volt a gép szervizigénye, de amikor megnézték a számlálóját, átértékelték saját diaszkennerek teljesítőképességét. A gépet nem tervezték akkora igénybevételre, mint amire mi használtuk, hiszen műszakonként 7-800 felvett digitalizáltunk. Lehet, hogy ma már létezik ennél nagyobb teljesítmény, de ez 2003-ban igazán kiugrónak számított. A munka kiegészült az anyag hiányjegyzékének elkészítésével, ami szintén a muzeológiai nyilvántartási munka egyik fehér foltjának számít. Színes diákat tartalmazó diagyűjteményünkben ugyanennek a projektnek a keretében 11 800 képet digitalizáltunk (3. ábra), itt a hiányjegyzékek mellett elvégeztük a diák keretekből való kiemelését, korszerű diatárolóban való elhelyezését, s magukat a diákat is elláttuk az egyedi azonosítást lehetővé tévő leltári számmal.

A Szabadtéri Néprajzi Múzeum archívumainak különálló egysége *Vargha László* népi építészeti hagyatéka, a *Magyar Népi Építészeti Gyűjtemény*. 17 000 darabos fotóanyagából 6 000 darabot digitalizáltunk, főként az 1930–1940-es években készült fényképeket. Ugyanennek a gyűjteménynek a *kézírt anyagából*, Vargha László felméréseiből, 2006 végére mintegy 10 000 lap szkennelését végeztük el távmunkásaink bevonásával.

3. ábra Fénykép a fotónegatív-gyűjteményből

Épületdokumentációs gyűjteményünk 324 tételt számlál. Ez a nem túlságosan magas szám azonban 16 070 oldalt jelent. A múzeumba bekerült valamennyi objektumot, lakóházat, templomot, vagy éppen disznóólat különálló tételként archiválunk, és az egyes tételeken belül az adott épületre vonatkozó *minden dokumentációt elhelyezünk*: az adásvételi szerződéstől a bontás előtti felmérésig, a néprajzi újraépítési javaslatig, kiviteli tervig, az újra felépítésre, a berendezésre és a hasznosításra vonatkozó dokumentumokig bezárólag. A gyakran nagyméretű, A/1-es, A/0-s térképeket, rajzokat, terveket a szolgáltató által a helyszínrre telepített nagy teljesítményű szkennerral archiváltuk. Ehhez komoly gyűjtemény-feldolgozó és -ellenőrző munkára is szükség volt, minden egyes lapot a szkennelés előtt pecsételünk és sorsámoznunk kellett. Ezt a gyűjteményt teljes egészében digitalizáltuk, megtörtént a képek javítása, a kutatói és nézőképek legyártása, vízjelezése, valamint beolvasásuk az adatbázisba. Az anyag a múzeum belső hálózata teljes egészében hozzáférhető. Múzeumunk jobb megismerését szolgálják a 1,5-2 perces, honlapunkról letölthető kisfilmek, amelyekből 148 készült el, s az egyes kiállítási épületeinket mutatják be zenével és szöveggel együtt.

2005–2006-ban egy teljesen új, kizárólag digitálisan létező gyűjteménnyel is gazdagodtunk. A *Nemzeti Kulturális Alapprogram* pályázati támogatásával vásároltunk meg a *Kriza János Társaságtól* egy 11 000 darabos fotógyűjteményt. Ezt az anyagot szintén a már ismertetett technológiával feldolgoztuk, és belső hálózatunkon hozzáférhetővé tettük. A kizárólag Erdélyben, nagyjából az 1970-es években készített, főként népi építészeti témájú fotósorozat, kisebb részben diaanyag jelentősen hozzájárul nagyszabású tervünk, az Erdélyi épületegyüttes muzeológiai előkészítéséhez.

Digitalizálási projektünkhöz szorosan kapcsolódik könyvtárunk fejlesztése, amelyet szintén saját erőből végzünk. Szakkönyvtárunk tizenöt ezres kötetszámaival – múzeumunk fiatal korának, és a korábbi évtizedek múzeumvezetési gyakorlatának köszönhetően – kicsinek számít a közgyűjtemények között. Ebben a helyzetben *Csilléry Klára*, a népi lakáskultúra és bűrtörténet jeles kutatója 7 000 kötetes könyvtárának megvásárlása jelentősen növelte könyvtárunk értékét. 2006-ban a korábban *Textarban* nyilvántartott könyvtári adatbázist felváltotta a *Szirén*, s ebben az adatbázisban már *Csilléry Klára* könyvanyagának adatai is hozzáférhetők, mind házon belül, mind az interneten, a *Szirén* egyesített keresőfelületén.

Gyűjteményeinkről teljes egészében az adatbázisainkból generálódnak az interneten megjelenített adatok, bár különálló szerveren tároljuk, s az internetserverre szakaszosan töltjük fel őket. Az adatbázisban tárolt, de a muzeológiai feltáráshoz kötődő személyes adatok, valamint a nyilvántartásukhoz, raktári elhelyezésükhöz kötődő információk nem nyilvánosak, csak munkatársaink férhetnek hozzájuk a belső hálózaton. A honlapunkon megjelenített képek viszont letölthetők kutatási, oktatási és magáncélra, a szöveges adatok kimásolhatók Word szövegszerkesztőbe, ami megkönnyíti a külső kutatók számára a gyűjtemények darabjainak nemcsak megismerését, de tudományos publikációkban történő felhasználását is.

A digitalizálás első szakasza meglehetősen intenzív volt a pályázati források felhasználásával, külső szolgáltató bevonásával, de az intézmény kapuin belül történő munkával. Múzeumi tárgy és dokumentum nem került kapun kívülre még átmenetileg sem, saját munkatársak tevékenységének munkaidőben, és munkaidőn túl, valamint a távmunkások kapacitásainak igénybevétele. A jelenlegi fázisban megmaradt a távmunka és a saját kollégák munkája, külső forrás igénybevétele nélkül. Jelen-

leg a hardverháttér és a tároló-kapacitás még elegendő, de az elképzelt fejlesztésekhez jelentős mértékű bővítés szükséges.

Jövőkép és perspektíva a múzeumi gyűjtemények digitális feldolgozásában – modern technológia az értékmegőrzés és értékközvetítés szolgálatában

Milyen jövőkép és perspektíva lehet a múzeumi digitalizálásban? Van-e bármilyen lehetőség a mai megszorító körülmények közepette, és ha igen, milyen?

Egy modern múzeumnak modern interpretálási módszereket és eljárásokat kell alkalmaznia. A digitalizálás gyűjteményfeltáró szerepe mellett állományvédelmi szerepet is betöltött. A közzététel – harmadik funkcióként – talán a legfontosabb. Az *ICOM (International Council of Museums = Múzeumok Nemzetközi Tanácsa)* deklarációja szerint a közzététel mint a múzeumok alapfeladata egyértelmű kötelezettség. A nyilvánosságra hozatal technológiája azonban az elmúlt évtizedben gyökeresen és rohamosan megváltozott. A múzeumnak ki kell lépnie az „elefántcsonttoronyból”, és arccal a látogató felé kell fordulnia a valóságban és virtuálisan egyaránt. A www.skanzen.hu honlap látogatói számai erre a folyamatra vonatkozóan rendkívül tanulságos információt nyújtanak: 2003-ban 20 000, 2004-ben 40 000, 2005-ben 120 000, 2006 novemberéig 162 000 látogató tekintette meg digitális információinkat, ebből 55 000 a Néprajzi Látványtárat megtekintők száma.

A digitális közzététel legfontosabb alapelve számunkra, hogy kutatási, oktatási és magáncélra nyilvános valamennyi, az internetre feltett gyűjteményünk, vagy gyűjteményrészünk, üzleti, illetve publikálási célra azonban engedély- és térítésköteles.

Az ismeretközvetítő szerep a Szabadtéri Néprajzi Múzeum feladati között még inkább meghatározóvá válik a jövőben, és ebben a digitalizált tartalmak alkalmazásának, használatának szerepe is folyamatosan nő. Gyakran kérdezik tőlünk, hogy ha ilyen sok tartalmat nyújtunk virtuálisan, akkor eljön-e hozzánk a látogató, ha mindent megtud rólunk odahaza, a fotelból. A válasz a kérdésre *igen*, ezt igazolják a látogatói kérdőíveink adatai. A napi internethasználatban az aktuális és praktikus információk, mint például: hogyan jutnak el a múzeumba, vagy éppen a látogatás-tervezők fontos szerepet játszanak. Emellett a múzeum „fedezd

fel, próbáld ki, éld át” üzenete inspiráló a személyes látogatásra is. Ezután következnek a kíváncsiskodó, kutató honlaplátogatók, és a digitalizált archívumok szerepe itt nő meg jelentősen az egyéni érdeklődés, az iskolai, egyetemi, főiskolai *diákfeladatok* és a tudományos kutatás szempontjából. A digitális tartalom ezáltal értékké és érték-közvetítővé válik, így segíti a szemléletváltást a Skanzen egész küldetésével együtt.

Fontos tényező ebben a folyamatban, hogy a múzeumok és közgyűjtemények hagyományos értékgyűjtő és értékmegőrző szerepvállalása kiterjed a digitális tartalmak és a digitális szolgáltatás területére. A digitalizált gyűjtemények közzétételével olyan anyagok is bekerülnek a tudományos vérkeringésbe, amelyek a hagyományos technológia alkalmazásával nem, vagy csak korlátozott mértékben váltak volna ismertté. Ez egyrészt a tudományos feldolgozó munka számára is új, szinte korlátlan lehetőségek kapuját nyitja meg, másrészt az oktatás és az ismeretek közvetítése területén eddig ismeretlen források használatát teszi lehetővé a legszélesebb közönség számára. E folyamatok nyomán és eredményeként a közzétett digitális tartalom értékké és érték-közvetítővé válik, így a múzeumok szerepét társadalmi szinten újraértelmező, komoly szemléletváltást segít elő.

A mai megnehezedett körülmények között nem könnyű a digitalizálási programot folytatni a magasra tett mércével. A gyors és látványos offenzíva helyett „a fontolva haladás” útján, saját erőből kell előre mennünk. Változatlanul hisszük, hogy pályázati forrásokkal fel tudjuk gyorsítani a folyamatot. Úgy véljük, hogy mindaz a tartalom, amelyet ezzel a sziszifuszi munkával honlapunk látogatóinak szolgáltatni tudunk, a Szabadtéri Néprajzi Múzeum kultúrában elfoglalt helyét fogja erősíteni.

Irodalom

- CSERI Miklós–FÜZES Endre: A szabadtéri múzeumok szerepe és lehetőségei a változó világban. = Ház és Ember, 16. sz. 2003. p. 5–14.
- FEJŐS Zoltán: Tárgyfordítások. Néprajzi múzeumi tanulmányok. Budapest, 2003.
- FEJŐS Zoltán: Útmutató néprajzi gyűjtemények értelmezésére. = A Néprajzi Múzeum gyűjteményei. Budapest, 2000. p. 9–49.
- T. BERECKZI Ibolya: A 20. század üzenete – a közel-múlt jövője a múzeumokban. = MaDok-füzetek 1. sz. 2003. p. 45–51.
- T. BERECKZI Ibolya: Néprajzi Látványtár a Szabadtéri Néprajzi Múzeumban. Tanulmányi raktár a muzeológia szolgálatában. An Ethnographic Model Collection at the Opain-Air Ethnographic Museum in the Service of Museology. = Magyar Múzeumok, 2005. 2. sz. p. 33–36.
- T. BERECKZI Ibolya: A Néprajzi Látványtár és a Szabadtéri Néprajzi Múzeum digitalizálási programja. = Néprajzi Értesítő, 86. köt. 2004. p. 9–24.
- T. BERECKZI Ibolya–CSERI Miklós: A Szabadtéri Néprajzi Múzeum digitalizálási koncepciója. 2003. Kézirat.
- VÖLKER, Angela: Studiensammlung und depot des MAK in Wien. In das Museumsdepot. Grundlagen – Erfahrungen – Beispiele. MuseumsBausteine, Band 4. München, Weltkunst Verlag, 1998. p. 167–170.

Beérkezett: 2007. II. 1-jén.

T. Bereczki Ibolya
a Szabadtéri Néprajzi Múzeum
főigazgató-helyettese
E-mail: ibo@sznm.hu

